"Oud-Scherpenzeel"

VERENIGING
OUD
SCHERPENZEEL

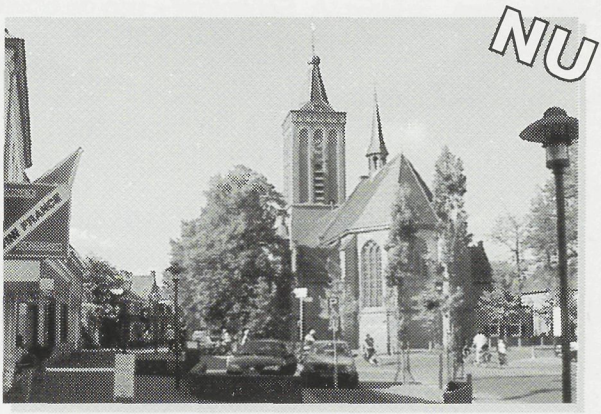

16e JAARGANG nr. 2 *JUNI 2004*

Vereniging "Oud - Scherpenzeel"

Voorzitter	: H.M. van Woudenberg		werkgroep Genealogie
	De Voorposten 2,	3925 TR	Tel. 033.2774078
			e-mail: hm.vanwoudenberg@filternet.nl
Secretaresse	: Mevr. A. Schimmel – van de Bovenkamp		
	Holevoetplein 280,	3925 CA	Tel. 033.2772657
			e-mail: a.schimmel@planet.nl
Penningmeest.	: M. Wassen		
	Kamilleiaan 5,	3925 RG	Tel. 033.2773320
			e-mail: m.wassen@arcnis.nl
Archivaris	: P. Valkenburg		
	Rozenstraat 27,	3905 BM	Tel. 0318 540
	Veenendaal		e-mail: piet60valkenburg@hetnet.nl
Leden	: M.A. Wigtman		ledenadministratie
	Kostverloren 5,	3925 TW	Tel. 033.2772973
			e-mail: m.wigtman@amerlanden.nl
	: Joh. Lagerweij		
	Hoevenierslaan 4,	3925 BW	Tel. 033.2778324
	: J. Osnabrugge		
	Eikenlaan 1,	3925 VG	Tel. 033.2771985
			e-mail: familie.osnabrugge@hetnet.nl
	: G. van de Peut		
	Lijsterbeslaan 20,	3925 JJ	Tel. 033.2773550
	: Mevr. M.G.de Wijs-Koning		werkgroep documentatie
	Industrielaan 36	3925 BE	Tel. 033.277.4066
			e-mail: deWijs-Koning@hetnet.nl
Postgironr.	: 4073464 t.n.v. "Oud - Scherpenzeel" te Scherpenzeel.		
Homepage	: www.oudscherpenzeel.nl		
Contributie	: De contributie bedraagt € 10,- per jaar.		
Archief	: Documentatiecentrum: Burg. Royaardslaan 5, (in koetshuis). Geopend september t/m april, iedere dinsdagavond van 19.00 uur - 21.00 uur; bovendien ook elke laatste dinsdagmiddag van de maand van 14.00 – 16.00 uur		
Redactie	: H.P. Schuurman		e-mail: hschuurman@wanadoo.nl
	Vermeerlaan 39,	3925 XC	Tel. 033.2773553

ISSN: 1573-5273

VAN DE BESTUURSTAFEL

Vlak voor de zomer nog een nummer van Oud Scherpenzeel. Een ´gewoon´ nummer deze keer, met van alles en nog wat.
Op het documentatiecentrum is het inmiddels rustig geworden, maar wat zijn er weer veel mensen geweest. Op last van de brandweer moesten we soms uitwijken naar de raadzaal.
Op 6 maart was de bedrijfsexcursie naar Berkhof & Zn. BV. Een geslaagde activiteit waarbij het bedrijf goed voor de dag kwam. In dit nummer een kort verslag en in een volgend nummer de geschiedenis van het bedrijf.
De excursie naar de Ooijpolder, de Waal en Nijmegen was al snel volgeboekt. Een grotere bus bracht enige verlichting, maar toch moesten er mensen worden teleurgesteld. Verderop leest u er meer over. Ook over de fietstocht op 26 juni a.s.

Er zijn twee gebeurtenissen geweest die hier vermeld moeten worden. Allereerst het lintje dat ons bestuurslid Jan Osnabrugge heeft gekregen. Van harte gefeliciteerd namens alle leden.
De activiteiten in het kader van de Knapzakroute op hoeve De Beek zijn al weer begonnen. Op 8 mei schoor onze burgemeester Colijn een schaap als openingshandeling.
Elke dinsdag kunt u op de boerderij gaan kijken. Het grote nieuws hier is dat hoeve De Beek verkozen is tot Boerderij van het Jaar 2004 van de provincie Utrecht! Een bekroning van jarenlang restaureren en onderhouden. Wij zijn trots dat wij daar als vereniging ook bij betrokken mogen zijn. Wij willen de heer en mevrouw Ploeg van harte feliciteren met deze eervolle verkiezing.

Wij wensen iedereen die op vakantie gaat of thuisblijft een goede zomer toe. In september, na monumentendag, is het documentatiecentrum weer open en op 12 oktober kunt u films gaan zien over "Feesten in Scherpenzeel" omdat 25 jaar geleden het feest ´Scherpenzeel 750´ werd gevierd.

Het bestuur

JAARVERSLAG 2003

Het jaar 2003 is het jaar dat onze vereniging 35 jaar bestaat. Dat hebben we gevierd met 2 belangrijke evenementen: het verschijnen van het boek van meester Schipper en de uitvoering van het toneelstuk "Terug in Scherpenzeel". In het jaar 2003 is de vereniging wederom sterk gegroeid tot meer dan 600 leden. Dit betekent ook dat er voor het bestuur steeds meer te doen is. We prijzen ons gelukkig met een actieve en enthousiaste groep mensen die ook op de achtergrond door diverse leden ondersteund worden. Zonder deze samenwerking zou het niet mogelijk zijn om aan onze doelstellingen gestalte te geven.
Het bestuur heeft in 2003 zes maal vergaderd. De aftredende bestuursleden stellen zich herkiesbaar, zodat er geen mutaties hebben plaats gevonden. Het documentatiecentrum is gedurende de maanden september t/m april elke dinsdagavond van 19.00 tot 21.00 uur en de laatste dinsdag van de maand ook op dinsdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur geopend. Veel bezoekers hebben hun weg daarheen gevonden!
De jaarvergadering stond in het teken van 2 films: Een film over De Witte Holevoet van 1988 en een film over De Markt van 1984.
Ook in 2003 is het gehele jaar gewerkt aan het digitaliseren van onze foto's. Dat het zoveel werk zou zijn, was niet voorzien. Gelukkig zijn we nu over de helft.

De redactie van ons verenigingsblad heeft weer veel werk verricht. Zij heeft 4 mooie uitgaven verzorgd. Het themanummer over De Holevoet was wel heel bijzonder.

In februari is het boek over meester Schipper verschenen: 'Geschiedenis van het dorp Scherpenzeel, rond 1900 uit de archieven opgetekend door H. Schipper'. Het is veel werk geweest om dit dagboek om te vormen tot de prachtige uitgave met vele illustraties. Door de financiële ondersteuning van de kleindochter van meester Schipper was het mogelijk alle leden een boek gratis ter beschikking te stellen. Voor de uitreiking zijn wij gastvrij ontvangen door Hotel Restaurant De Witte Holevoet.

De knapzakroute was ook in 2003 zeer populair: ruim 4000 deelnemers! Onze vereniging had een tentoonstelling ingericht op Hoeve De Beek over "Huisvlijt in miniatuur".

De jaarlijkse excursie ging dit keer naar Delft. Voorafgaande is een lezing gegeven over het thema: De 3 V's van VOC, Vermeer en Vorstenhuis. Op 24 mei is Delft bezocht. Het werd een fraaie dag met een maximaal aantal deelnemers.

Op 28 juni is een groep leden op pad geweest met Johan Lagerweij en Gert van de Peut: wandelen over Groot Wolfswinkel. De informatie, gelardeerd met anekdotes, plus een gezonde wandeling zorgde voor een unieke middag.

Het hoogtepunt van dit verenigingsjaar was ongetwijfeld de uitvoering van het toneelstuk "Terug in Scherpenzeel", geschreven door Henk van Woudenberg. Het toneelstuk is op uitstekende wijze opgevoerd door een groep amateurspelers. Meer dan 1000 mensen hebben van de voorstelling kunnen genieten; 4 avonden was de Heijhorst uitverkocht. Het voorbij komen van herkenbare situaties en bekende personen maakt zo'n voorstelling voor het Scherpenzeelse publiek fantastisch. Het optreden van de Poortzangers uit Woudenberg in het voorprogramma was een goede opwarmer. Met elkaar het Scherpenzeelse volkslied zingen en daarna kijken, luisteren en vooral lachen om hilarische situaties is pure ontspanning!

Bep Schimmel, secretaris.

FIETSEN MET OUD-SCHERPENZEEL

Zaterdag 26 juni a.s. kunt u weer onder leiding van Gert van de Peut en Joh. Lagerweij deelnemen aan een prachtige fietstocht van ± 15 km. Onderweg worden er twee korte excursie ingelast. Gaat u ook mee, dan graag - in verband met de nodige reserveringen - uiterlijk vrijdag 25 juni een telefoontje naar Gert van de Peut (☎ 2773550) of Joh. Lagerweij (☎ 2778324).

Start om **14.00 uur bij de Ned. Herv. kerk te Scherpenzeel**.

KONINKLIJKE ONDERSCHEIDING VOOR JAN OSNABRUGGE

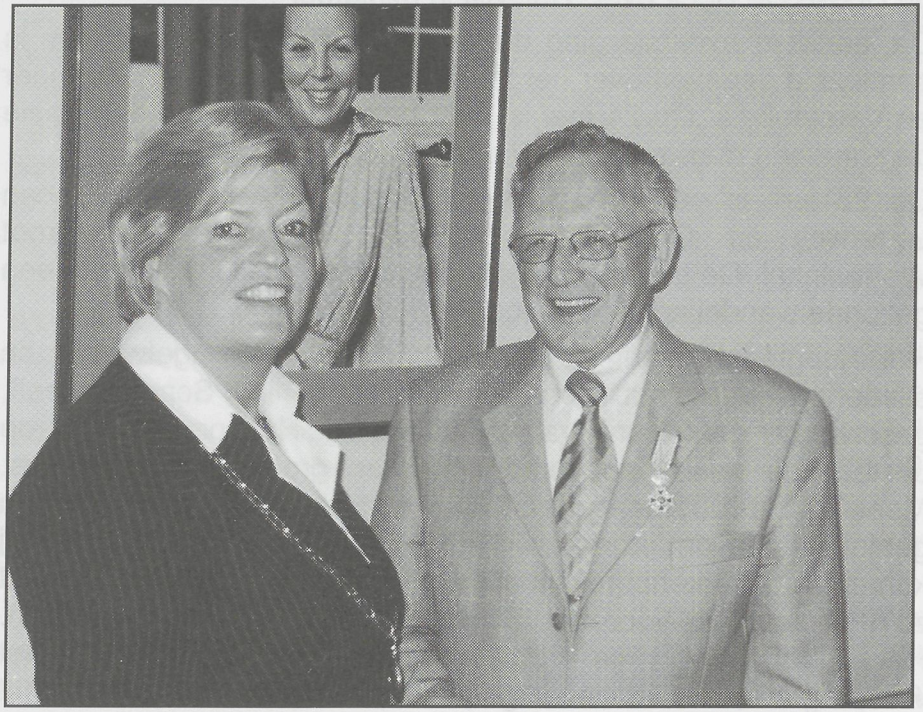

De trotse Jan Osnabrugge met zijn verse onderscheiding, horend bij het Lidmaatschap van de Orde van Oranje-Nassau, die hem is opgespeld door burgemeester Colijn- de Raat.

Scherpenzeel, 30 augustus 2003

Mijne dames/heren,

Graag voldoe ik aan het verzoek om de aanvraag voor een onderscheiding voor de heer J. Osnabrugge te ondersteunen met een aanbevelingsbrief.

Ik kreeg contact met hem in zijn functie als archivaris van het kerkarchief van de Herv. Gemeente van Scherpenzeel. Ik deed historisch onderzoek in de omgeving van Scherpenzeel. Het kerkarchief was in slechte staat en vooral op initiatief van dhr. Osnabrugge is het nu toegankelijk gemaakt en gerestaureerd.

Tijdens mijn onderzoek ontstond het idee om een boek te schrijven over de geschiedenis van de Grote Kerk n.a.v. 400 jaar Reformatie. Dankzij zijn inspanningen, vooral op het gebied van financiering en begeleiding, is het boek er daadwerkelijk in 1994 gekomen. Zonder zijn medewerking had dit nooit tot stand kunnen komen.

Verder zit de dhr. Osnabrugge in het bestuur van de Vereniging Oud Scherpenzeel, waarvan ik voorzitter ben. Zijn taken bestaan voornamelijk uit de bemensing van het documentatiecentrum van de vereniging en het onderhouden van de contacten. Van zijn ruime bestuurlijke ervaring heeft de vereniging veel voordeel.
De laatste jaren heeft hij de oude gedeeltes van de plaatselijke begraafplaatsen Glashorst en Lambalgen geïnventariseerd en beschreven. Deze zijn in drie boeken van zijn hand gepubliceerd. Nabestaanden en genealogen hebben er veel baat bij. Door deze activiteit is de aandacht van het gemeentebestuur op de begraafplaatsen gevestigd. Dat was hard nodig, want het onderhoud was slecht. Inmiddels zijn er afdoende maatregelen genomen.

Dit laatste typeert de werkwijze van dhr. Osnabrugge: zelf op de achtergrond blijven en anderen mede actief maken. Hij is vasthoudend en geduldig. Veel van zijn initiatieven slagen daardoor. Zijn integriteit en ´naam´ in het dorp spelen daarbij een positieve rol.

Ik ondersteun van harte een waardering in de vorm van een onderscheiding.

Met vriendelijke groeten.

Hoogachtend,

H.M. van Woudenberg,
De Voorposten 2,
3925 TR Scherpenzeel.

DE NED. HERVORMDE KERK OP EEN TERP OF OP EEN DEKZANDRUG?

Het zal velen opgevallen zijn dat wanneer men door het dorp Scherpenzeel fietst het bij de Grote kerk wat moeilijker gaat, ongeacht uit welke richting men komt. Wanneer we vroeger met de handkar vol hout naar het andere eind van het dorp moesten lopen, was het menigmaal zweten geblazen bij de toren. Daar is de hoogste plek van ons dorp en daarom ook was het tijdens de watersnoodramp in 1855 de vluchtplaats voor de mensen die door het hoge water waren verdreven. We lezen in Nederlands Historiën en ook in het Gemeentearchief dat er 191 dorpelingen en wat vee onderdak vonden in de kerk.

Ook vlak boven het trottoir is aan het voegwerk van de huizen goed te zien dat de grond oploopt en de kerk met de toren op een bult staat *(zie foto hieronder).* Menigeen heeft zich wel eens afgevraagd hoe dat nou komt. Waardoor is die bult ontstaan? Is dat nu een natuurlijke dekzandrug en door de wind, door stuifzand gevormd?

Of is het misschien ook, zoals we op Kolfschoten, Breeschoten en op Groot Wolfswinkel tegenkomen enggrond (ook wel *es* of *enk* genoemd, red.). De grond is daar vroeger door de jaren heen steeds hoger komen te liggen door het omhoog rijden van de plaggenmest uit de potstallen.
Kunnen we er wel ooit achter komen hoe die bult ontstaan is? Hebben wellicht de eerste bewoners in onze omgeving zo'n duizend jaar geleden juist die hoogte uitgekozen om in het midden van de Gelderse Vallei zo het hoofd letterlijk boven water te kunnen houden? Immers hooggeleden gebieden zijn toch doorgaans het eerst bewoond! Denk aan een horst of een donk.
Zou misschien daarom Huize Scherpenzeel zijn eerste bewoningsgeschiedenis juist op die plek begonnen zijn? Is die verhoging in het landschap misschien de bakermat van Scherpenzeel?
De Grote of Hervormde kerk is het middelpunt van ons dorp. Van hieruit heeft Scherpenzeel zich in alle richtingen uitgebreid. Uitbreiding in zuidelijke richting heeft wat langer geduurd dan in de andere richtingen. De provinciale grens met Utrecht liep namelijk net ten zuiden van het kasteel, zoals het oude versterkte huis in de volksmond vaak genoemd wordt.
Ging men vroeger van Woudenberg naar Renswoude via Scherpenzeel, dan liep de weg bij de Holevoet rechtdoor via de huidige Molenweg en het Doornboomspark richting Renswoude. Men ging dan niet via die verhoging midden in het dorp, maar liet haar links liggen.
Was of is die verhoging wel door de natuurelementen gevormd, zo vroeg ik me af. En hoe kom je daar nu achter. Is dit te onderzoeken en welke methode volgt men dan? Wie kan ik om raad vragen hoe je zo'n onderzoek naar een bult midden in een dorp aanpakt? Het was en bleef voor mij allemaal erg raadselachtig, ja zelfs een beetje geheimzinnig.
Nu heb ik al jaren de werkzaamheden rondom de kerk gevolgd en vooral grondwerk. Huize Ter Wheme werd uitgegraven, maar bood weinig interessants. Bij de bouw van Philaletes had ik toentertijd meer inzicht gekregen in de verschillende grondlagen.

Het onderzoek naar de fundering van het voormalige huis van de familie Van de Ham aan de westzijde van de toren vertelde ons dat daar veel eerder en ook veel dieper al een huis had gestaan. Ook kon men vaststellen dat de ongeroerde vaste bodem daar op zo'n 1,60 m diep lag.
Een waterpasmeting van de bovenkant van de torendorpel naar de dorpel van makelaardij Schimmel gaf een hoogteverschil van maar liefst 82 cm aan, met de dorpel van herenmodezaak Boeder (hoek Dorpsstraat - Lindelaan) zelfs een hoogteverschil van 1,01m.
Bij graafwerkzaamheden aan de weg naast de kerk heb ik eens vast kunnen stellen dat de vaste bodem daar ook erg diep ligt. Later heb ik boringen verricht in de tuin van het Poorthuis, de tuinmanswoning vlak achter het ijzeren hek. Toen bleek dat op die plek de witte zandlaag op 1,80 m ligt. De grond van de voormalige groentetuin daar loopt sterk af naar de gracht van Huize Scherpenzeel.
Nu vond ik één dezer dagen de bouwaanvraag uit 1932 voor een nieuwe dubbele woning van de families E. van der Linde en A. Blaauw op Perceel Sectie D, no 889. Dit dubbele huis staat naast of bijna tegen de voormalige tuinmanswoning.
Op de aanvraag staat dat de aanleg der fundamenten op 1,80 m onder de bovenkant van de vloer moet geschieden. Het peil bovenkant vloer ligt dan 6 cm lager dan de dorpel van de toren.
Deze diepe aanleg van de fundatie komt in Scherpenzeel bijna nooit voor, tenzij het een keldervloer zou moeten zijn. In 1932 wist men al dat de oude vaste ondergrond erg diep lag. Wilde men goed bouwen, dan moest men deze ongeroerde bodem opzoeken.

Rond de kerk is de grond overal vervuild met zeer oud puin en met scherven van aardewerk en steengoed. Nu was de groentetuin eertijds ook bebouwd. Tekeningen van onder meer Jan de Beijer (1705 – 1758) tonen dat goed aan. Het is dus geen wonder dat op dat oudste bewoonde stukje Scherpenzeel nog al wat boven de grond komt. Bij de restauratie van het Poorthuis (de tuinmanswoning) zal daar grondig aandacht aan geschonken

moeten worden. Ook zitten daar achter het ijzeren hek nog oude funderingen.
Er ligt dus een dik pak zwarte gemengde grond rond de kerk en dat bracht me weer tot de vraag, waar deze zwarte grond vandaan komt. Het is namelijk duidelijk dat de aarde is aangevoerd en bovenop het oorspronkelijke maaiveld is opgebracht.
Nu zat ik al jaren met nog een andere vraag, waarop geen antwoord te vinden was. Waar was de bij het graven van de gracht rond het "kasteel" vrijgekomen grond gebleven? Men zat niet om werk verlegen, dus erg ver zal men het zeker niet hebben afgevoerd. Het was immers allemaal handwerk met paard en kar of met de kruiwagen. Ten zuiden van Huize Scherpenzeel lag de weg van Woudenberg naar Renswoude op gebied van het Sticht, dus niet Gelders. Zou het dan niet voor de hand liggen dat de uitgegraven grond zo'n 100 meter naar het noorden is gestort en dat daar naderhand op die verhoging een kapel is gebouwd met rondom een begraafplaats, die later uitgroeide tot een kerkhof?
In het verre verleden begroef men zijn doden daar op die verhoging. Hoe hoger men stond in de kerkelijke hiërarchie, hoe dichter men bij het altaar in het koor begraven werd. Misdadigers en vagebonden werden begraven op de randen van de begraafplaats of er buiten. Soms zelfs in ongeweide grond.
Zestig jaar geleden kwam men bij Piet van de Ham in de moestuin ook restanten van mensen tegen die daar heel lang geleden waren begraven.
Gijs van Ginkel, de laatste bewoner van de tuinmanswoning, vertelde mij dat er voor zijn huis onder het trottoir ook mensen waren begraven. Met een rioolvernieuwing kwam men daar menselijke beenderen tegen en zelfs een grafkeldertje. Nu tijdens de restauratie van die woning bleken er ook onder de vloer van de woning op ± 50 cm onder de grond menselijke resten te liggen. Enkele botresten, o.a. een scheenbeen en een ruqwervel, zijn onderzocht. Het betekent dus, dat voordat het Poorthuis of tuinmanswoning er werd gebouwd deze grond nog begraafplaats was of was geweest.

Later heeft men de doorgaande weg van Renswoude naar Woudenberg hier langs de kerk over de begraafplaats gelegd. Voordien lag de weg langs de zuidzijde van Huize Scherpenzeel.

Het is duidelijk dat die bult waar de kerk op staat geen natuurlijke oorsprong heeft en dat de gracht rond het Huis geen oude beekbedding is. Wanneer de bult wordt opgemeten en de uitkomst vergelijkt met de inhoud van de uitgegraven gracht, dan komen die twee aardig met elkaar overeen.

Zo kom ik tot de conclusie dat de Grote kerk op een echt aangelegde terp staat. Een verhoging die daar door ons voorgeslacht is opgeworpen met grond van de uitgegraven grachten van ons "kasteel".

Joh. Lagerweij

DE WILG VAN DE TANDARTS (2)

In 1996 schreef ik in het decembernummer van dit blad over de monumentale wilg in de tuin van het huis aan de Eikenlaan 11. Ik wees toen op de karakteristieke uitloper aan de tuinzijde. Tandarts Kramer woonde er met zijn gezin van 1950 tot 1985.

Toen wij daar in 1985 kwamen wonen, was de leeftijd van de boom al zo'n 100 jaar. Bij ons vertrek in 1998 hebben wij vooral van die boom met weemoed afscheid genomen.

In de ochtend van 23 september 2003 is het onvermijdelijke gebeurd: de uitloper brak af *(zie foto hiernaast).*

Er was van een storm geen sprake maar de matige wind was kennelijk toch net te veel voor de steeds verdergaande onttakeling van de uitloper. Mogelijk heeft de afgelopen erg droge zomer ook invloed gehad op de conditie van het hout. Jammer, dat is het zeker want het markantste plekje van de tuin waar vaak wandelaars even stil bleven staan, is er drastisch door veranderd.

Die tweedeling is vermoedelijk ooit door blikseminslag of een hevige storm ontstaan. Ons werd in 1985 door een bomendeskundige geadviseerd om jaarlijks flink in het opstaande hout van de uitloper te snoeien zodat de druk op de onderstam niet steeds zou toenemen. Die raad hebben wij opgevolgd en na ons vertrek de nieuwe bewoners ook. Niettemin zou het slechts uitstel van executie zijn, volgens de voorspelling en die kwam uit, nu achttien jaar later. De huidige bewoners hadden al gezien dat de uitloper in kwaliteit achteruit ging en waren in overleg met de gemeente. Er werd nagedacht over wat het beste zou zijn. Dat overleg kreeg plotseling een andere inhoud: wat nu te doen met de rest? Ook bovenin begint de boom tekenen van verdere achteruitgang te vertonen. Door laten groeien wordt te gevaarlijk. Eerst is gedacht aan het knotten van de wilg tot op een paar meter boven de grond maar besloten werd dat de wilg door een deskundige zo veel mogelijk gespaard zou worden. Hierdoor kan de boom waarschijnlijk nog de nodige jaren behouden worden. Op 1 november 2003 is de daad bij het woord gevoegd en staan nu de onderstam en de diverse getopte vertakkingen te wachten op het nieuwe voorjaar.

Ik meende dat de boom nooit geknot is geweest. Fout, Aart Veldhuizen wist mij te vertellen dat hij het in zijn jeugd heeft zien gebeuren. Eén keer, daarna niet meer. Die ingreep zal mede de huidige vorm met twee opgaande stamdelen hebben bepaald.

Tijdens de werkzaamheden (ik was er niet bij weg te slaan) kwam er veel belangstelling. Diverse mensen heb ik horen zeggen dat zijzelf of hun kinderen in de boom hebben gespeeld. Je merkt dat oude Scherpenzelers de boom ter harte gaat.

Schrikreacties: 'Wat gaat er nu gebeuren?' en 'Dat moesten de vorige bewoners eens weten!' Nu, die liep er de hele dag bij rond.

Een wilg kan normaal gesproken wel 150 jaar oud worden. Dit exemplaar is al ruimschoots over de 100 jaar heen en daarmee bejaard. De verrichte ingreep was drastisch maar zonder meer noodzakelijk. Jammer van die mooie zichtbepalende boom maar geleidelijke aftakeling is het lot van iedere boom, ook een mooie. En op de resterende stamresten zal naar alle waarschijnlijkheid over een jaar al weer een nieuwe kruin ontstaan. Let maar eens op hoe snel dat kan gaan. Voor hoe lang nog? Bejaard, noemde ik deze wilg al dus het is een laatste kans.

Louis van Riel

Op 1 november 2003 werd de wilg ontdaan van zijn takken.

BOERDERIJ 'HOEVE DE BEEK' BOERDERIJ VAN HET JAAR 2004 IN DE PROVINCIE UTRECHT

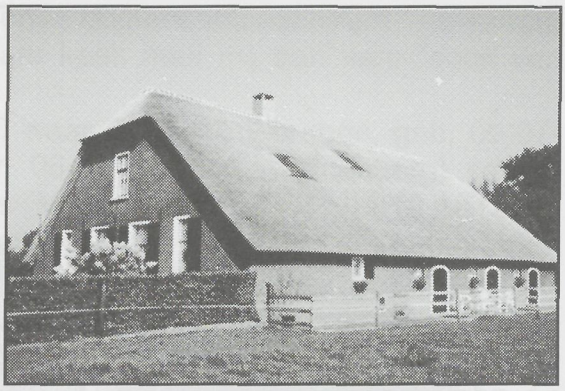

De Boerderijenstichting Utrecht (BSU) zet zich al 15 jaar in voor behoud van de karakteristieken van boerderijen en erf in de provincie Utrecht.
In al die vele jaren heeft de bsu vele adviezen aan eigenaren verstrekt en diverse publicatie laten verschijnen.
Met de jaarlijkse verkiezing van boerderij van het jaar zoekt de bsu nadrukkelijk de publiciteit.
Tot boerderij van het jaar 2004 is uitgeroepen Boerderij 'Hoeve de Beek' te Woudenberg.
Een enorme erkenning voor de gastvrije eigenaren Catharina en Fulco Ploeg. Deze mensen hebben jaren gewerkt om deze boerderij in stand te houden.
Ook de Heemkundige afdeling, onder leiding van de uitermate deskundige Johan Lagerweij, van onze vereniging heeft een aandeel in deze erkenning. Immers al jaren lang is Johan actief op deze boerderij, niet alleen in de adviserende rol maar ook daadwerkelijk restaureren met als doel het behoud van deze historische boerderij.

De vereniging is grote dank verschuldigd aan de gastvrijheid van de fam. Ploeg. Jaarlijks kan onze vereniging zich manifesteren tijdens de Knapzakroute in de zomermaanden.
Wij feliciteren de familie Ploeg – met hun vrijwilligers – voor hun inzet en het behaalde resultaat.

Op zaterdag 12 juni 2004 zal de officiële bekendmaking plaats vinden op Hoeve de Beek.

Het bestuur.

BAREND (ALIAS KOEPELBOER) OSNABRUGGE 1829-1914

Barend Osnabrugge

Maria van Essen

Om bij het begin te beginnen. Zo zat ik enkele jaren geleden gezellig bij mijn schoonmoeder over het verleden te praten. En dan kom je al gauw met haar bij begin 1800. Mevrouw D. de Wijs-Vermeulen (voor de ouderen onder ons, die van het Oosteinde en later getrouwd met de majoor.) vertelde me over haar opa Barend alias de Koepelboer. Koepelboer...? Hoe komt hij aan die naam? Wel, ze vertelde me dat hij op het grondgebied Koepel woonde, en verder ging het verhaal, verder terug in de tijd. Mw. Ferdinanda Anna Barones van Lynden heeft Barend en zijn halfzusje Dirkje Wagensveld moederlijk verzorgt, toen Dirkje hersenvliesontsteking had. Door die hersenvliesontsteking is ze blind geworden op 11 jarige leeftijd.
Barend, zijn halfzusje Dirkje en hun moeder Rijkje Osnabrugge woonde in een pachtboerderij van Mr. Johannes Sebastiaan van

Naamen. Ja, toen werd ik natuurlijk helemaal nieuwsgierig, en ben gaan zoeken in de boeken, eigenlijk fiches van het Bevolkingsregister van Woudenberg.
Maar eerst eens op ons documentatiecentrum gevraagd, "koepelboer zei je? En daar keek men mij aan van: "nooit van gehoord".
We gaan terug naar 1840 waar Rijkje Osnabrugge, geb. 09-07-1805 te Scherpenzeel (tr. 06-05-1837 te Woudenberg) samen met haar man Jacobus Wagensveld, geb. 09-12-1812 te Woudenberg en wolkammersknecht woont in de Achterstraat 231, inwonend Barend 10 jaar geb. 29-07-1829 te Scherpenzeel en Dirkje Wagensveld 1 jaar geb. 28-02-1839 te Woudenberg.
In 1850-1860 staat vermeld dat Rijkje nog steeds in het zelfde huis woont, samen met Dirkje. Rijkje is spinster geworden en weduwe sinds 28-08-1847. Barend is inmiddels verhuisd en woont in 1850 in huis 154 en tot 1860 woont hij in huis 196.

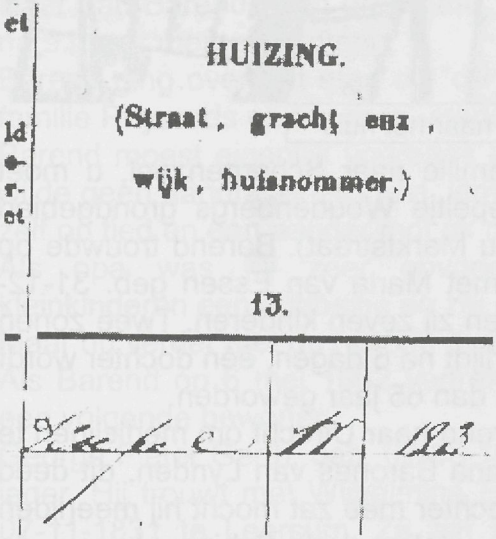
HUIZING.
(Straat, gracht enz., wijk, huisnommer.)
13.

In 1860-1870 is de familie weer samen en woont in huis 183, maar wat voor aantekening staat er bij op het fiche?: "Koepel".
En het bewijs was geleverd: Hij heette de koepelboer omdat hij op de Koepel woonde. Mijn schoonmoeder vertelde dat het boerderijtje aan de overkant van het nu bestaande jagershuis "de Koepel" stond. Weer wat maanden later zochten we op het documentatiecentrum op een kadastrale kaart van 1869. Daar vonden we de bevestiging van het verhaal, op de kaart staat tegenover "de Koepel" het huis van Barend alias "de Koepelboer" aangegeven

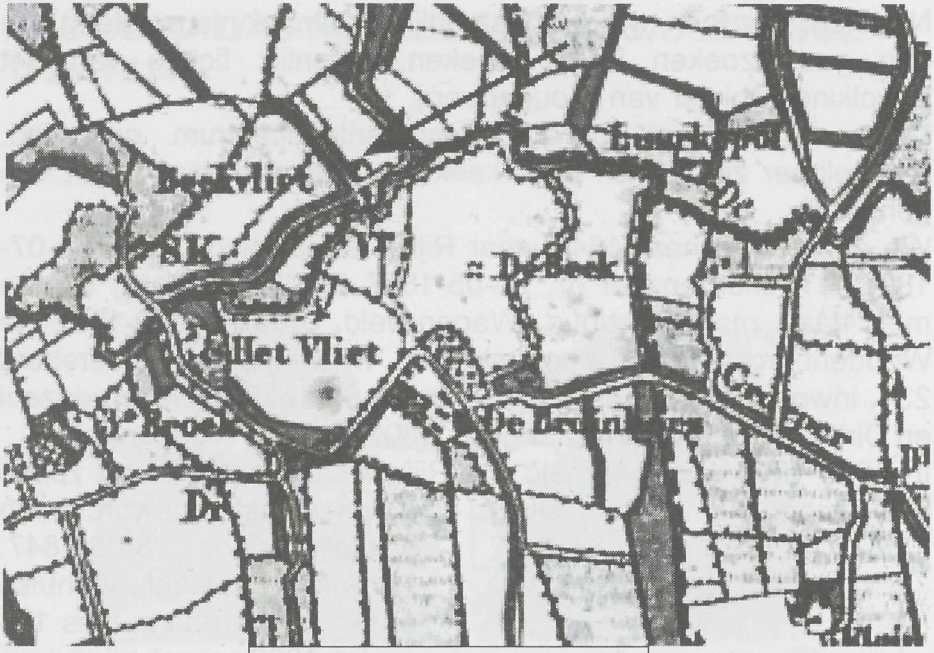

De pijl wijst naar het huis

Op 6 mei 1862 vertrok de familie naar Scherpenzeel, u moet weten dat in die tijd het koepeltje Woudenbergs grondgebied was, naar de Krommehoek (nu Marktstraat). Barend trouwde op 27-11-1863 te Scherpenzeel met Maria van Essen geb. 31-12-1841 te Lunteren, samen krijgen zij zeven kinderen. Twee zonen en vijf dochters, één zoon overlijdt na 6 dagen, één dochter wordt 36 jaar oud en de rest is ouder dan 65 jaar geworden.
Eens in de zoveel tijd ging Barend naar Utrecht om medicijnen te halen voor o.a. Ferdinanda Anna Barones van Lynden, dit deed hij te voet, als het geluk hem echter mee zat mocht hij meerijden met de "Glazen Koets" van stalhouderij Schimmel aan de Holevoet te Woudenberg. (Anno 2004 de Witte Holevoet in Scherpenzeel) Hij sliep dan in Houten bij zijn oom en de volgende dag ging hij weer terug naar Scherpenzeel.

De kinderen van Barend mochten maar een kind meenemen om te spelen en dan ging het hek om het huis in de Krommehoek

(Marktstraat) dicht, de andere kinderen moesten ervoor blijven. Wel mocht de zoon van de dominee, dominee Theodorus Jacobus van Stiperiaan Luïscius, zomaar even binnen komen. Hij kwam ook bij Maria van Essen en vroeg om een pruim, als hij dan ook maar één pruim kreeg zei hij: Ik vroeg om één pruim, misschien krijg ik er dan wel twee of een handje vol. Deze jongen had ook vele verhalen onder andere vertelde hij: de Pruis ligt op het loertje. (Wat betekent : de oorlog komt) dit speelde zich af tussen 1870-1890. De zoon van deze jongen werkte bij de Vara als verslaggever: Henk van Stiperiaan.
Toen Barend met pensioen ging kreeg hij obligaties, in totaal 4000 Gld, verdeeld in 4 stukjes van 1000 Gld.
De oude heer Royaards zei na de 70ste verjaardag van Barend: Je hebt nu genoeg gewerkt ik wil je op "de Plaats" niet meer zien. Daar had Barend geen oren naar, na wat overleg, mocht hij dan na 9 uur 's morgens komen.
Barend ging over het eten op "de Plaats". Dus het eten voor de familie Royaards en het mee- etende personeel.
Barend moest eigenlijk voorbaas (hoofdpersoneel) zijn, maar hij wilde geen aandrager zijn (evt. iemand verlinken). Hij zei: "Ik kom zelf op tied en een aander mot ok maar zien wat tie doet".
Als opa was hij zeer opvoedkundig bezig, hij gaf zijn kleinkinderen een dubbeltje en zei er bij: "Niet versnoepen hoor!"
Maar nu verder met de historie over het Koepeltje:
Als Barend op 6 mei 1862 vertrekt naar Scherpenzeel, komt er een volgende bewoner;
George Pieter Gerth, geb. 02-06-1833 te Darthuizen, van beroep jager. Hij trouwt met Wilhelmina Elizabeth van den Bogert, geb. 07-11-1831 te Leersum. Zij zijn samen ingetrokken op 20-08-1862 en ze vertrekken op 05-02-1870 naar Leersum samen met hun vier kinderen te weten:

Wilhelmina Gerth	geb. 20-09-1862 Woudenberg
Wilhelmina Maria Gerth	geb. 28-06-1864 Woudenberg
George Pieter Gerth	geb. 30-07-1866 Woudenberg
Herman Gerth	geb. 04-10-1868 Woudenberg

Na het gezin Gerth komt de familie Groenewoud.

Evert Groenewoud geb. 14-02-1843 te Hoevelaken (Weduwnaar 22-07-1896 en hertrouwd 03-11-1898) Ned. Hervormd, en van beroep jager. Bij deze bewoner wordt het huis eerst nr.183 genoemd en dan nr. 326, en daarna nr. 389. De familie vestigt zich 13-05-1871 komend uit De Bilt. Zijn eerste vrouw heette Evertje van der Brink geb. 03-08-1848 te Langbroek overleden 22-07-1896 te Woudenberg.
Zijn tweede vrouw heette Susanna Wigman geb. 24-04-1849 te Amsterdam, ze komt naar Woudenberg op 08-11-1898 uit Utrecht, overleden 01-03-1916 te Woudenberg. Uit het eerste huwelijk komen acht kinderen te weten:

- Lambertus Groenewoud geb. 05-12-1870 Langbroek vertrokken 04-04-1899 naar Leusden.
- Bertha Groenewoud geb. 22-02-1872 Woudenberg vertrokken 01-02-1889 naar 's Gravenhage, komt terug 10-07-1896 (Net voor overlijden van haar moeder) en vertrekt 06-07-1899 naar 's Gravenhage.
- Evert Groenewoud geb. 05-07-1873 te Woudenberg, huwt december 1897 te Scherpenzeel en vertrekt 30-03-1898 naar IJsselstein.
- Angenita Groenewoud geb. 27-01-1875 te Woudenberg vertrekt 21-03-1887 naar Langbroek, huwt 04-07-1896.
- Ida Groenewoud geb. 21-12-1875 te Woudenberg vertrekt 10-05-1893 naar Scherpenzeel en vertrekt 25-09-1902 naar 's Gravenhage.
- Jan Groenewoud geb. 30-06-1877 te Woudenberg, overleden 16-07-1883 te Woudenberg.
- Dina Groenewoud geb. 03-04-1879 te Woudenberg, overleden 01-07-1879 te Woudenberg.
- Gijsberdina Groenewoud geb. 23-04-1880 te Woudenberg vertrokken 14-06-1897 naar Rotterdam, komt terug op 14-09-1907 uit Baarn, huwt 08-11-1907, en vertrekt weer op 03-01-1908 naar Rotterdam.

Evert Groenewoud vertrekt dus helemaal alleen overgebleven op 03-04-1916 naar Doorn. Dan komt er een volgende familie die beter bekend is bij menigeen van ons, de familie Minnen.
Andries Minnen geb. 29-08-1883 te Arnhem, jachtopziener komt samen met zijn vrouw Helena Egberta van den Berg geb. 17-01-1885 te Ede en zeven kinderen op 08-05-1916 uit Barneveld. Ook Woudenberg had vruchtbare grond en er kwamen nog wat kinderen bij.
Hierna zijn nog verschillende families geweest, die de "Koepel" bewoonde en nu nog zoals u allen weet.

Zo ziet u maar weer wie "door" zoekt, zal vinden en is dit kleine stukje geschiedenis niet verloren gegaan.

M.G. de Wijs-Koning

BOEKBESPREKING

Bij onze buren in Renswoude en Woudenberg verschenen twee boeken. Mooie uitgaven, die de moeite waard zijn om te noemen.

De Witte op avontuur
Renswoudse volksverhalen uit het begin van de 20e eeuw.
Geschreven door Kees van Droffelaar.
Kees, ov. in 1984, is de "De Witte" in de verhalen. Die spelen zich af tussen 1915 en 1929. Het zijn Pietje Bell of Dik Trom-achtige verhalen die een mooi beeld geven van Renswoude in die tijd. De manier waarop ouders met hun kinderen omgingen, de standsverschillen en de invloed van de gebeurtenissen komen naar voren. De gesproken taal is in het dialect. Het kost geen enkele moeite om dit te volgen. Het lijvige boek, met 256 blz. en veel nog ongepubliceerde foto´s, werd uitgegeven t.g.v. het 35-jarig bestaan van de Historische Vereniging Oud Renswoude. Het is verkrijgbaar voor € 10,= bij de bibliotheek of op het gemeentehuis van Renswoude.

De Dorpskerk in de Woudenbergse Historie
Geschreven door K.C. van Lunteren.
Een wandeling door de Woudenbergse geschiedenis. De rode draad is de geschiedenis van de kerk. Niet zozeer de kerkelijke gebeurtenissen, maar vooral het gebouw wordt belicht. Daaromheen komen zaken aan de orde, zoals de kastelen, St. Anna broederschap, onderwijs, de Tweede Wereldoorlog, de brandweer en talloze andere onderwerpen. Op pag. 30 wordt het onderwerp Klokkendieven behandeld. De schrijver beweert dat deze scheldnaam ontleend is aan een rooftocht van de hertog van Gelre in Woudenberg, in 1495. De soldaten plunderden de kerk en wilden ook de kelken meenemen. De Woudenbergse vrouwen smeekten de soldaten om dat niet te doen en tot hun grote vreugde zagen zij er vanaf. De Geldersen werden vereenzelvigd met Scherpenzelers en de kelken zou later verbasterd zijn tot klokken. Dit wordt verder onderbouwd door een citaat van een Woudenbergse dominee op catechisatie in de 19e eeuw. Grote onzin natuurlijk, maar wel leuk bedacht.
Het boek, 156 blz., is prachtig geïllustreerd met een paar honderd foto´s en afbeeldingen, veelal in kleur.
Het kost € 16,50 en is verkrijgbaar via de boekhandel. Uitgave van BDU/Boeken. ISBN 90-70150-62-X.

OPEN HUIS BIJ BERKHOF OP 6 MAART 2004

Oud Scherpenzeel organiseerde in samenwerking met Berkhof & Zn. BV. zaterdag jl. een open huis op het bedrijf aan de Stationsweg. Jong en oud werd ontvangen met een presentatie waarbij de geschiedenis van het bedrijf werd verteld door Harrie Berkhof, één van de zes gebroeders Berkhof, die het bedrijf runnen. In 1935 verhuurde opa Wouter Hein Berkhof zich met zijn paard voor het verslepen van hout uit de bossen. Zijn zoon Ries Berkhof richtte in 1967 het huidige bedrijf op. Eerst maaien, persen en gieren voor de boeren. In 1970 kwam het maishakselen er bij. Het bedrijf groeide en de ene na de andere zoon kwam in de zaak. Inmiddels is de agrarische tak nog maar

een onderdeel. Transport van mest, grondwerkzaamheden, beschoeiingen aanleggen, straatwerk, riolering kwamen er bij. Inmiddels biedt Berkhof aan 25 mensen werk.
De mensen mochten overal kijken. In de werkplaats waar Rien Berkhof, de Willie Wortel van het bedrijf, al menige uitvinding heeft gedaan. Buiten stonden de machines opgesteld en mochten er ritjes gemaakt worden. De graafmachine was ook constant bezet door bezoekers. Een mooie dag op een mooi bedrijf.

PIET VALKENBURG EN MIRJAM DE WIJS-KONING STELLEN ZICH VOOR

Op de Jaarvergadering van 17 februari j.l. werden Piet Valkenburg en Mirjam de Wijs-Koning benoemd tot nieuwe bestuursleden. Piet Valkenburg zal o.a. een groot aantal taken van Ria Penning overnemen en is dus de nieuwe archivaris van het documentatiecentrum van de Vereniging Oud-Scherpenzeel. Mirjam de Wijs-Koning draagt onder meer zorg voor de opening van het documentatiecentrum en het digitaliseren van de fotoverzameling.

Piet Valkenburg

"Ik ben een geboren en getogen Veenendaler (een Veense !), dus voor de Vereniging Oud-Scherpenzeel misschien wel een wat vreemde eend in de bijt. Ongeveer 6 jaar geleden begon ik met stamboomonderzoek naar de naam Valkenburg en het zal u niet verwonderen dat ik hierbij al heel snel terecht kwam in Scherpenzeel. Hierbij bleek dat ik veel informatie kon vinden bij de Vereniging Oud-Scherpenzeel. Ook zag ik het belang in van een goed georganiseerd en opvraagbaar archief. Nadat ik was toegetreden tot de werkgroep die zich bezig hield met het digitaliseren en opvraagbaar maken van de fotoverzameling van de Vereniging, werd ik begin dit jaar door voorzitter Henk van Woudenberg gevraagd of ik als bestuurslid verder medewerking wilde verlenen.

Ik ben 44 jaar oud en in het dagelijkse leven wijkagent in Utrecht. Ik ben getrouwd en in het bezit van twee gezonde zoons van resp. 10 en 13 jaar oud. De hobby die de meeste tijd vreet is het stamboomonderzoek, behalve naar de families Valkenburg o.a. ook naar de families Ditewig (mijn moeders meisjesnaam) en Hoefs (meisjesnaam van mijn vrouw). De resterende tijd verdrijf ik met klussen aan een oude legertruck (voor de kenners: een Daf YA 126 uit 1956), aan lange-afstandswandelen en survival.
Ik hoop als bestuurslid en als archivaris een positieve bijdrage te leveren aan de instandhouding en het uitbreiden van de historische verzameling en de fotoverzameling en verwacht een heel gezellige samenwerking met alle leden van de Vereniging!

Mirjam de Wijs-Koning

De naam zal u niet onbekend voorkomen, aangezien ik al wel eens in ons boekje gestaan heb met verschillende verhalen. Maar de persoon erachter zal nu duidelijk worden. Al 12 jaar woon ik nu in Scherpenzeel, gekomen uit Amersfoort waar ik ben geboren en getogen. In Scherpenzeel ben ik getrouwd met Dolf de Wijs en samen hebben wij twee jongens, Jacco van bijna acht en Jonathan van zeven jaar. Samen met mijn moeder had ik al genealogisch onderzoek gedaan over de familie Koning, Van Dalen (moeders meisjesnaam), Juffer (vaders moeder), Jacobsen (moeders moeder). Dus het was een logische stap om eens in het verleden van mijn schoonmoeder te duiken die uit Scherpenzeel komt. Dan ga je op zoek naar de familie Vermeulen en Osnabrugge, en voordat je het weet heb je het halve dorp in je stamboomonderzoek verwerkt. De familie is (zoals vele families in die tijd) in het dorp en omstreken blijven wonen. Hierdoor was het zoeken makkelijk, zeker met de boeken die ik samen met mijn moeder gemaakt heb van alle geboorte-, huwelijk-, en overlijdensaktes van Scherpenzeel, Renswoude, Leusden, Stoutenburg en Woudenberg. Deze beslaan een periode van 100 jaar en in sommige gemeentes zelfs langer.
Verder ben ik al een aantal jaren actief vrijwilliger op het documentatiecentrum en ga daar gewoon mee verder, maar dan met de naam bestuurslid met de daarbij behorende taken.

SCHERPENZEEL CRIMINEEL (8)

XVI. Mensenjacht (1675)

Aelbert Rijcksz, de boer van Schaik komt met een vreemd verhaal bij het gerecht. Hij is beschoten door zijn buren. Het gaat om Hendrick en Thonis Willemsz op Veenschoten, Hendrick Claessen, Aelbert Cornelisz op Ebbenhorst en Wulfert Arissen op Klein Orel. Hij eist *f* 500,= vergoeding voor 'alle het affrond, schade, meijsterloon (van de chirurgijn), smart en pijn'. Zij en anderen hebben hem op St. Jacob geprobeerd 'met een roer (geweer) aff te schieten'. En dat is gelukt ook. Een maand lang heeft hij op bed gelegen om van zijn verwondingen te herstellen. Geen wonder dat hij schadevergoeding eist. Toch moet de schout de verdachten laten gaan wegens gebrek aan bewijs.

Recht. Arch. 3: 10-05-1675, 09-08-1675.

XVII. Een langdurig gevecht (1675)

Meester Willem Woudenberg, chirurgijn en barbier in Scherpenzeel is op weg terug van Amersfoort. Daar loopt ook Anthonis Thonisz., de boer van Renes. Zij raken aan de praat. Waarover het gesprek gaat is niet bekend. Wel dat het op ruzie uitloopt. Bij de boerderij Sniddelaar (nu Voskuilerdijk) is de eerste ronde. Enkele honderden meters verderop, bij de boerderij Donkelaar, slaan zij weer op elkaar in: de tweede ronde. De derde ronde wordt bij de boerderij 't Willaer (nu Oud Willaer) uitgevochten. Daarbij trekt Willem zelfs zijn degen.

Als de schout van het gevecht hoort moeten de vechtersbazen zich voor het gerecht verantwoorden. Beiden ontkennen, ook onder ede en moeten worden vrijgelaten.

Recht. Arch. 3: 10-05-1675.

XVIII. Ruzie bijgelegd (1682)

De rechterlijke archieven staan vol met ruzies. Zeldzaam is het wanneer een ruzie wordt bijgelegd. In het verleden was er ruzie ontstaan tussen schout Johan van Wolfswinkel en Willem Lubbertsz van de Vliert. Nu zijn beiden overleden. Willemtje

Cornelissen van Wolfswinckel, de weduwe van de schout neemt het initiatief tot verzoening. Zij vraagt Anthonie en Geertje, twee kinderen van Willem Lubbertsz van de Vliert naar het gerecht te komen. Willemtje verklaart daar van hun vader Willem niets kwaads te kunnen zeggen. Deze verklaring wordt nauwkeurig opgeschreven door de aanwezige schepenen. De nieuwe schout houdt zich wat afzijdig. Dat is namelijk Lubbert, de broer van Anthonie en Geertje en opvolger van de overleden Johan van Wolfswinckel. Zou de ruzie soms over de opvolging van de schout zijn gegaan?

Recht. Arch 3: 12-12-1682.

XIX. Evertje van Geijtenbeeck (1683)

In 1676 erft Evertje van Geijtenbeeck drie huisjes met tuinen aan de Knaapstraat van haar zuster Cunera. Oorspronkelijk behoorde de grond bij het erf Geijtenbeeck, vandaar Evertjes achternaam. Eén van de huisjes verkoopt zij aan Jan Aertsen van Lambalgen. De andere twee worden afgebroken en de grond wordt aan dezelfde Jan verhuurd. Jan is een slechte betaler. Hij moet nog 7 gulden 10 stuivers van het huis betalen en in 1679 is hij jaren huur schuldig van de grond, de zogenaamde hofpacht. Dat bevordert de relatie tussen Evertje en Jan niet.

Op een dag is Evertje bij ene Willem aan de Holevoet op visite. Daar is Jan ook en zij krijgen een woordenwisseling. Als Evertje naar huis gaat loopt Jan haar na en stoot haar steeds aan met zijn voet. Zij vlucht naar Toon aan de Holevoet. Jan volgt haar 'met groote ongestuijmigheijt'. Gelukkig zijn Arijen, een boer van de Brinkkant en Cornelis, de boer van 't Broeck in de buurt en schieten haar te hulp, anders zou Evertje een flink pak slaag gekregen hebben. Jan moet van het gerecht een boete betalen.

Evertje daagt Jan een jaar later nogmaals voor het gerecht. Hij heeft zijn hofpacht nog steeds niet betaald en is nu 11 jaar achter. Dat betekent een rekening van *f* 99,=.

Recht. Arch. 3: 02-10-1679, 31-07-1683,

Henk van Woudenberg

JAARLIJKSE EXCURSIE VOOR DE LEDEN NAAR NIJMEGEN EN OOIJPOLDER

Zaterdagmorgen 5 juni vertrok een gezelschap van 60 personen met een luxe touringcar voor de jaarlijkse excursie van onze vereniging uit Scherpenzeel. De belangstelling voor dit uitstapje was heel groot. Doordat er een extra ruime bus werd ingezet konden allen die zich hadden opgegeven toch mee.
Via de autosnelweg ging de tocht naar Nijmegen. Na een tour door deze stad stapten onze leden op de Waalkade uit om aan boord te gaan van een luxe salonboot. Eerst ging de tocht in westelijke richting tot aan de sluizen van Weurt en langs fort Lent. Daar keerde de boot en vervolgde zijn tocht in oostelijke richting langs de stad Nijmegen en door de Ooijpolder. De kapitein gaf uitleg hoe de scheepvaart op de drukst bevaren rivier van Europa is geregeld. Langs de oevers was ook van alles te zien zoals rivierduinen en wilde paardjes in de natuurgebieden aan beide kanten van de Waal. Weer terug in de bus reed de chauffeur door de Ooijpolder. Vanaf de hoge Waaldijk keek men uit over een prachtig landschap van schitterende watergebieden met bloeiende lelies; knotwilgen in alle maten; schapen en koeien in de wei en schilderachtige huizen, veelal met rieten daken. In het plaatsje Ooij werd de lunch gebruikt.
Terug in Nijmegen werd het gezelschap ontvangen in Museum Het Valkhof, gebouwd op de plek waar de Romeinen hun eerste nederzetting bouwden. Een futuristisch gebouw met veel glas en een prachtige lichtinval. In 1999 is dit museum voltooid. Het is ontworpen door Ben van Berkel, de ontwerper van o.a. de Erasmusbrug in Rotterdam. 4 deskundige gidsen leidden de mensen rond. Aan de hand van archeologische vondsten vertelden zij over het ontstaan van de oudste stad van Nederland. Ook het museumcafé en de museumshop werden nog bezocht. De uitstekend rijdende chauffeur bracht de groep via de Waaldijk langs Dodewaard, Opheusden en Rhenen weer veilig en stipt op tijd terug in Scherpenzeel.

We kunnen terugzien op een geslaagde excursiedag!

NIEUWE AANWINSTEN

Ontvangen van:

Dhr. P. Veer, Scherpenzeel	- Foto uit 1943 van NH-kerk te Scherpenzeel.
Dhr. E.J. Wolleswinkel, R'woude	- boek:'Het archief van de familie Taets van Amerongen' (inventarisbeschrijving).
Dhr. J. Valkenburg, Maarn	- Trouwfoto van J. van Harten en Aartje Valkenburg
	- boek: 'Ter herinnering 1897-1947', opgemaakt door leden van de Sociëteit Scherpenzeel en gedoneerd in 1947 aan Teus Valkenburg (ome Teus).
Dhr. J. Kemp, Scherpenzeel	- gehaktmolen en kaasraspmolen
Dhr. G. Stotijn, Elsloo (Lb)	- gietijzeren hanglamp (met 3 Belgische hoefijzers).
Dhr. W. Drost, Scherpenzeel	- oude schoolfoto in lijst.
Dhr. H. Stoker, Scherpenzeel	- dia's m.b.t. feestelijkheden 750-jarig bestaan Scherpenzeel.
Dhr. W. Klumpenaar, Sch'zeel	- horecavergunning Boschzicht in lijst (1954).
Mevr. L. Waterlander, Sch'zeel	- patroontekeningen m.b.t. gebruikte kleding tijdens feestelijkheden Scherpenzeel - 750.
Dhr. H. Veldhuizen, Veenendaal	- dia's m.b.t. feestelijkheden 750-jarig bestaan Scherpenzeel.
Dhr. M. de Bruin, Scherpenzeel	- drie foto's, o.a. uit 1952 m.b.t. de Oude Barneveldseweg.
Fam. Wallert – Floor, Scherpenzeel	- originele houten kruiwagen, compleet met zijleren en voorplank, gemaakt door Arie Floor, vader van mevr. Wallert. (Staat nu op hoeve De Beek,red.)

NIEUWE LEDEN 2003

(In alfabetische volgorde)

Uit Scherpenzeel:

Jeroen Adriaansz
Hr.& Mw. J. Bakker
Hr. H.A. Bakker
Fam. D.H. Bakker
Hr. Ph. Baron van Utenhoven
Hr.& Mw. H.W. Berkhof
Mw. W.H. Berkhof
Hr.& Mw. J. Bieshaar
Mw. H. Boekhout
Mw. W. van deBos
L.E. van de Brandhof
H.J. van den Brink
Hr.A. van Bruggen
Hr.& Mw. M. de Bruijn
Mw. A.W. Buddingh-Kleinveld
Hr.& Mw. E. van Doorn
Hr.& Mw. W. Dornbos
Mw. H. van Duinkerken
Hr.& Mw. A. van de Fliert
Hr. J. van de Fliert
H. Geijtenbeek
Hr. D. Gijsbertsen
Fam. J.C. van Ginkel
Fam. E. van Ginkel
J.D. van de Glind
Hr. T. van den Ham
Mw. J.v. Harskamp-v.d.Haar
Hr. F.M. van Heck
Mw. W. van Heck
Mw. D. van de Hee
A. Heemskerk
Hr. J. Hek
Mw. W. Huizing-Cozijnsen
Mw. W.K. IJf-Brederoo
Mw. G. Inkenhaag
Hr.& Mw. G. Jansen
Hr. A. Jenner
Hr.& Mw. B.E. Kleinveld-Verhoeff
Hr. F. Klomp
Mw. G. van Kolfschoten
Mw. W. van de Kraats
G.J. Krijgsman
Hr. L. Kruijmer
Hr. D.G. Kruisheer
Hr. A.W. de Lange
Hr.& Mw. J.G.M. Lans
Hr.& Mw. J.W. de Leeuw
Mw. M.J. Louwers-Vervenne
Mw. J. van Maarseveen
Hr. A. van Manen
Hr. M.G. van Manen
M. Nicolaas
Hr.& Mw. E. Overeem
Mw. G. Renes- de Koning
J.K. Ritmeester
Hr. J.M. Ruijsch
J.W. van Setten
Mw. N. Spanjersberg
Hr. G. Veldhuizen
Hr. G.A. Versteeg
Mw. E. Versteeg-Hoogendoorn
Mw. M. Vlastuin
Hr.& Mw. J. Vlastuin
Hr. D. van Vliet
Hr.& Mw. C.M. Vonk
Mw. J. Voogt
Hr. G. Voogt
Hr. R.C. van der Wee
Hr. M. Werkman
R. Westendorp
Hr.& Mw. A. Westerneng
B. van de Wetering
Mw. V.d. Wetering- Veenendaal
A. de Wit
Hr. W.C. Witvoet
Mw. J. v.'t Wout-Schinkel
C.M. van Zanten.

Uit Renswoude:

Mw. J. Geijtenbeek
Mw. M. van Ginkel-van Ginkel
H. Veldhuizen
Mw. M.A.v.d. Wetering-Wolswinkel

Uit Woudenberg:

Hr.& Mw. D. van Dijk
Hr.& Mw. C.J. van Ekris
J. de Greef
Hr.& Mw. P. Kamphorst
Hr.& Mw. H. Leendertse
Hr.& Mw. G. Morren
Hr.& Mw. D. van Mourik
Hr.& Mw. A. Veldhuizen
Hr. G. Vink
Mw. R. Wolswinkel

Van elders:

Mw. G. Bergman-Bakker, Wezep;
Mw. J. Bloemendal-van Egdom. Barneveld;
Hr. L. de Boer, Rotterdam;
Mw. A.W.v.d. Brink-Wolswinkel, Veenendaal;
A.J. Cozijnsen, Waddinxveen;
Hr.& Mw. J. Floor, Maarsbergen;
Hr. W. de Greef, Overberg;
Mw. H. ter Haar-Ligterink, Amersfoort;
Mw. C.E. Hooijkaas-Methorst, Schalkhaar;
Hr. H.U. Hop, Barneveld;
Mw. B. Keizer, Spijkenisse;
Mw. J. Martijn-v.d.Wetering, Maarn;
G. Methorst, Hieslem;
Hr. G.C. Overeem, Veenendaal;
Hr. H. Voskuijlen, Soesterberg;
Hr.& Mw. J. Wolswinkel, Barneveld

DE TOTAAL DRUKKERIJ
Tel.: (033) 433 37 63 • Holevoetplein 295A • Postbus 73 • 3925 ZH Scherpenzeel
DRUKKERIJ BAKKER
ONTWERPSTUDIO Methorst

INHOUD

VAN DE BESTUURSTAFEL 3
JAARVERSLAG 2003 4
FIETSEN MET OUD-SCHERPENZEEL 5
KONINKLIJKE ONDERSCHEIDING VOOR JAN OSNABRUGGE 6
DE NED. HERVORMDE KERK OP EEN TERP OF OP EEN DEKZANDRUG? 8
BOERDERIJ 'HOEVE DE BEEK' BOERDERIJ VAN HET JAAR 2004 IN DE PROVINCIE UTRECHT 15
BAREND (ALIAS KOEPELBOER) OSNABRUGGE 1829-1914 16
BOEKBESPREKING 21
De Witte op avontuur 21
De Dorpskerk in de Woudenbergse Historie 22
OPEN HUIS BIJ BERKHOF OP 6 MAART 2004 22
PIET VALKENBURG EN MIRJAM DE WIJS-KONING STELLEN ZICH VOOR 23
SCHERPENZEEL CRIMINEEL (8) 25
XVI. Mensenjacht (1675) 25
XVII. Een langdurig gevecht (1675) 25
XVIII. Ruzie bijgelegd (1682) 25
XIX. Evertje van Geijtenbeeck (1683) 26
JAARLIJKSE EXCURSIE VOOR DE LEDEN NAAR NIJMEGEN EN OOIJPOLDER 27
NIEUWE AANWINSTEN 28
NIEUWE LEDEN 2003 29

De kopij voor het volgende nummer dient uiterlijk **zaterdag 28 augustus 2004** bij H. P. Schuurman te zijn ingeleverd.

Ondergetekende, dhr/ mevr.: _____

Straat en huisnummer: _____

Postcode + woonplaats: _____

geeft zich op als lid van de Vereniging "Oud-Scherpenzeel" tegen een contributie van € 10,- per jaar.

Handtekening: _____

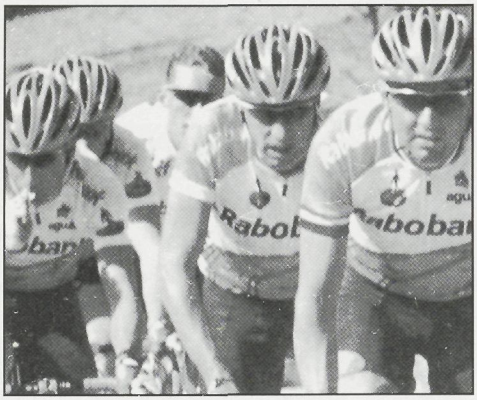

Midden in de samenleving

De Rabobank staat midden in de samenleving.
Dat merkt u aan onze manier van werken en aan onze betrokkenheid met de regio. Zo komt u onze naam vaak tegen als sponsor van lokale initiatieven op het gebied van sport, kunst en cultuur.
Dat bedoelen wij met: midden in de samenleving.

Rabobank